

Predikan

13 e tref 2013, årg. 2 (Ekumenisk gudstjänst på Åbron)

Psalmer: 11, 6, 289, 285, 17.

Pär-Magnus Möller

”Det räcker nu, Gud!”. Hur ofta har jag inte tänkt så när jag slagit upp tidningen och sett in i gasade barns slutna ansikte, eller sett alla de otaliga bilder av krigsoffer vars blod flyter på gatan efter prickskyttarnas träffar... eller mobbingscenerna på skogården... eller trackaserierna av oliktankande och minoriteter. ”Det räcker nu, Gud! – Du måste se till att det slutar! Det är inte rättfärdigt det som sker – det är ont – det är djävulskt! Du får inte låta din älskade mänsklighet fortsätta att förgöra sig själv! – Det räcker nu, du måste gripa in!”

Jag fick på nytt frågan under Värnamodagarna: ”Hur kan Gud tillåta det onda i världen?” ... Visst kan jag som teolog göra fina utredningar kring teodicéproblemet, som man kallar frågan om Gud och det onda, och visst kan jag göra filosofiska nyanseringar kring begreppet ”Guds allmakt” – men ändå ropar samma fråga inom mig: Hur kan Gud tillåta det onda? ... Och kanske är det ändå svårare som kristen att ställa den frågan, för jag känner ju samtidigt Guds kärlek. Jag vet ju vad han förmår – jag har ju sett vad han gjort – därför blir det ondas makt över världen än mer obegriplig. Visst ser jag, genom världens mörker, det där obändiga ljuset, hoppet som på något underligt vis trots allt ändå bär hela världen, skapelsen och mänskligheten... Jag såg i Dagens Nyheter för några dagar sedan en märklig bild av ett brudpar som stod mitt i ett sönderbombat kvarter i någon stad i Syrien, Aleppo, tror jag det var. Klädda i vita festkläder hjälpte de varandra över bråten – så absurt – och samtidigt så hoppningivande... och samtidigt den provocerande frågan: Är det allt du förmår Gud? Ett litet, litet hopp mitt i ett stort raserat elände!?

Är det otro att tänka så här? Nej, det är tro! Och ibland tror jag att det är just den tron vi som kristna i Sverige lider brist på. Vi har som kristenhet så mycket slagit oss till ro i våra välputsade församlingshem med våra fina träffar och vällovliga verksamheter att vi glömt Guds uppdrag till oss. Ibland är det som om vi skapat en pseudovärld, bortanför den verkliga världen, där vi liksom har svar på allt. Inom vår lilla kyrkvärld nöjer vi oss med de svar som vi knopar ihop på livets stora frågor – vi sluter oss så lätt inom oss själva. Och i bland kvävs vi av oss själva. Det värsta jag nog hört en broder säga är; ”Jag bryr mig inte om människor, jag bryr mig bara om Jesus”. Så fel det kan bli, så instängt och trångt, trots alla goda intentioner och all god vilja.

Tro, det är inte samma sak som liknöjdhet – det är heller inte oreflekterad acceptans av trosutsagor, eller intellektuell kollaps inför Guds väsen och storhet. Tro handlar om hjärtat – vad ditt hjärta vill. Och det hjärta som inte blöder när

det ser en medmänniska lida under vad det än månne vara, det är ett dött hjärta – ett stenhjärta.

Jag tänker ibland att Guds väg in i denna värld sker genom våra blödande hjärtan. Genom våra tårar, genom vår rättfärdiga ilska över världens ondska bryter Guds rike in i denna värld – det är just detta som de omvända hjärtana är till för; att bana väg för Guds rike in i denna värld.

Det är därför det gör så ont i mig när jag ser hur vi ofta arbetar och prioriterar i våra församlingar och i våra liv. Vi har ofta allt fokus in i vår lilla kyrkvärld där vi slåss och bråkar om obetydligheter eller lägger tid på sådant som egentligen inte är viktigt i det stora hela – och vi tror att det livet är ett kristet liv. Men Gud verkar inte i någon pseudovärld – hans ärende är hela världen och hela mänskligheten, den värld där barn gasas ihjäl av despota tyranner och där även vi som kristna, i Guds namn, gör livet svårt och outhärdligt för människor i vår närhet som inte passar in i de givna mönstren.

Hur skall vi då göra för att bli befriade från våra likgiltiga hjärtan? – Hur skall vi få dem blödande för världen, hängivna Guds mänsklighet och barmhärtiga i sin allra djupaste betydelse? Hur skall jag få mitt hjärta att slå för min medmänniska?

Kanske är det just här som Guds allra största under måste ske med oss, undret som profeten Hesekiel skriver om: *Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött. Med min egen ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem.* (Hes 36:26-27)

När Jesus talar om skillnaden mellan ett stenhjärta och ett hjärta av kött visar han på skillnaden mellan ett hjärta som vill leva efter lagens bokstav: ”Ni har hört att det blev sagt öga för öga” osv – och ett hjärta som vill leva i Kristus, i Anden: ”Om någon slår dig på högra kinden... om någon vill tvinga dig att gå en mil... ge åt den som ber... älska dina fiender och be för dem som förföljer dig”. Jesus ger oss exempel på hur vi skall gestalta Guds rike i denna värld.

Det är lätt att, när man ser världens elände, fyllas av hatisk ilska som vill hämnas. Men hämnden löser inget och gör inga hjärtan levande. Vår väg skall vara den motsatta. Den rättfärdiga ilska som Gud fyller våra omvända hjärtan med skall aldrig utnyttas i hämnd utan i den obändiga barmhärtighet och kärlek som bara kan komma från Gud själv. Och vi ser vilken verkan den gör; – de flesta av oss känner till Moder Teresas arbete, de flesta av oss har alla hört om Maximilian Kolbe som frivilligt gick i döden för Franciszek Gajowniczek skull i Auschwitz – exemplen är många på hur människor med blödande, barmhärtiga

hjärtan inte ger ondskan möjlighet att växa genom hämnd utan tar udden av allt den förstör genom osjälviska, barmhärtiga handlingar.

Vi skall alltså vara fullkomliga såsom vår himmelske far är fullkomlig. När man läser de orden grips man lätt av panik – hur i hela fridens namn skall man kunna bli fullkomlig? Testa – det är inte så lätt! Det Jesus talar om är inte att vi skall bli fullkomliga, varken i våra egna eller i omvärldens ögon, utan just i Guds ögon. Fullkomliga betyder i det här sammanhanget att vi skall bli som Gud – våra hjärtan skall bli som hans – de skall bli lika Jesus.

Jesu hjärta blödde för dem han mötte. Vilka synder människor än hade gjort såg han dem inte som syndare utan som sina bröder och systrar. Jesus såg den kamp alla var insatta i... och han dömde ingen. Till alla hycklarna sade han däremot: Den som är utan synd kan kasta första stenen...

Hur skall vi som kristna och församlingar bli mer lika honom? Jag tänker ju att det är bara det som är våra församlingars framtid; att vi blir mer lika Jesus. Vi kan snickra på våra hus, fila på våra organisationer, inbjuda till den ena verksamheten efter den andra, starta den ena gruppen efter den andra, påbörja den ena kampanjen efter de andra – och allt är fullkomligt meningslöst om vi inte är lika Jesus i vårt förhållningssätt till den mänsklighet Jesus kallat oss att tjäna. Fullständigt meningslöst. Avgrundsdjupt meningslöst...

Två övningar...

1. För att bli barmhärtig måste man öva sig att ta emot barmhärtighet. Gud blev människa för att han skulle kunna visa hur mycket vi är älskade – det är bara det att vi har så svårt att ta emot den kärleken eftersom vi vill vara så duktiga och ordentliga – och vad värre är; vi kristna bröder och systrar vakar över varandra. Vi har gott om åsikter om varandra – ibland ganska hårda sådana. Vi tycker om att tala *om* varandra. Eftersom vi talar om varandra – ibland inte på ett så fördelaktigt sätt – vet vi att vi måste passa på oss själva och fila på fasaden. Ingen vill ju att man skall tala om mig som man själv talat om sin nästa. Jag tror att en övning vi måste gå in i är att vi måste *tycka* mindre om varandra men *tycka om* varandra desto mer. Vi måste skapa en miljö där vi inte behöver vakta på varandra utan låta oss vara de original Gud skapat oss att vara. Vi måste förstå att en sund kyrklig miljö inte är homogen – utan just som Guds folk är – en bunt original, skilda av känslor, åsikter, erfarenheter – men ett i Kristus. Döm inte så blir ni inte dömda, säger ju Jesus i samband med detta.

2. Lyssna på varandra! Ibland får vi kristna för oss att kristen tro är en lära, en bunt dogmer som vi skall hålla för sanna. Men det är inte sant. Dogmer behövs för att vi skall förstå och kunna sortera i det som är den kristna trons egentliga

ärende: Livet. Jesus kom inte med en lära utan med liv. Vår uppgift som kristna måste vara att hjälpa människor få goda liv ... på alla sätt. Vårt mål kan inte vara att få fler medlemmar i våra församlingar – inte ens att få fler människor i våra gudstjänster eller grupper – utan målet måste vara att upprätta människors liv i denna skadade värld. Vi måste låta den heliga vreden, över att ondskan får förstöra människors liv i vår närhet och ute i världen, så fylla oss att våra hjärtan börjar blöda såsom Jesus hjärta blöder - för alla lidande. Lyssna därför på varandra – lyssna på varandras smärta och sårigheter – se varandra som människor och öva upp barmhärtighetens blick – det är nödvändigt så att vi inte blir förblindade av våra vackra byggnader och präktiga verksamhet – eller stolta traditioner.

Låt oss be:

Herre Jesus, det räcker nu - kom du snart och låt den nya jord och de nya himlar skapas där rättfärdigheten bor. I väntan på den dagen – hjälp oss att ha rätt fokus på vad vi gör och hur vi lever – så att vi älskar vår nästa, tjänar vår medmänniska med allt gott – och så ärar din Faders namn. Jesus, hjälp oss att bli lika dig, fyllda av helig vrede över världens orättvisa och orättfärdighet – och barmhärtiga mot alla... Amen.

